

B12

Poorters in 1894

St.-Michiels
plein
straat
kerk

Op het Lateraans Concilie van **1139** werd het gebruik van de **kruisboog verboden**. In ieder geval zie ik op de foto niemand met een boog.

Aan het begin v/d 12^e eeuw stond er op de plaats van de huidige St.-Michielskerk reeds een kapel. In 1120 en 1212 door brand geteisterd en herbouwd. In 1440 start men met de bouw van een grotere nieuwe kerk. De toren had in 1550 nog maar de hoogte van een huis. In 1566 werd tijdens de Beeldenstorm heel wat gestolen en vernield. Zeker is ook dat tijdens de Calvinistische periode (1577-1584) het oude koor met de grond gelijk werd gemaakt om Onderbergen te verbinden met de Korenlei. Tussen 1658 en 1672 werd er verder aan de toren gewerkt. 200 jaar na de Beeldenstorm, tijdens het Franse bewind met het verbod op erediensten sinds 30-9-1798, werd de kerk omgevormd tot *Tempel der Wet*. Alles werd verwijderd, koorgestoelte, biechtstoel, kortom alles. Later na het concordaat met de paus konden de erediensten terug plaatsvinden. De toren bleef zonder dak tot 1824 en het klokkenspel was er pas in 1825. In 1890 werd de kerk van haar binnenbepleistering ontdaan.

Staat de kerk heden ook niet leeg?

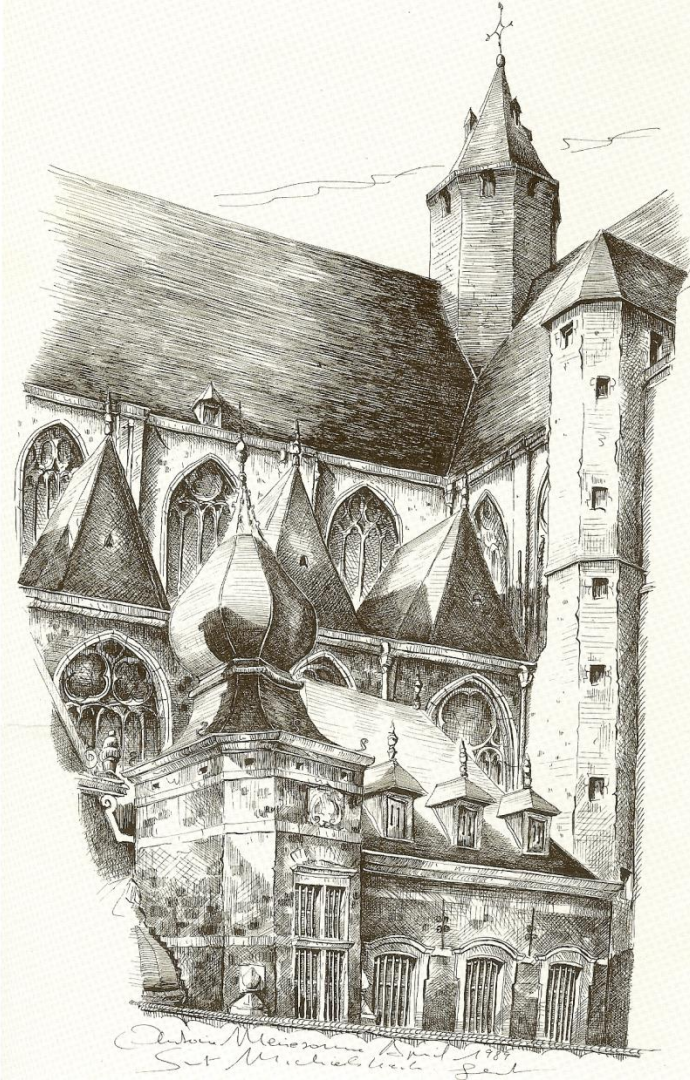
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Wat zal men aanvangen met al die kerken?

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Deze kadasterkaart uit 1825 werd ontworpen onder het Koninkrijk der Nederlanden; de tijd toen we nog 1 groot land vormden. Deze kaarten werden dan onder 't Belgisch bewind verder gebruikt en hier en daar **aangepast**. Zoals je wel weet hebben de gebr. Gérard een nieuwe kaart ontworpen in 1855. Toch is deze kaart nog vrij betrouwbaar qua hoe het vroeger was. Ook voor het opsporen van de vele citeetjes die 't stad rijk was.

Twee aquarellen van de St.-Michielkerk uit dezelfde periode.

Links van Joseph Wynantz, circa 1820-'23.

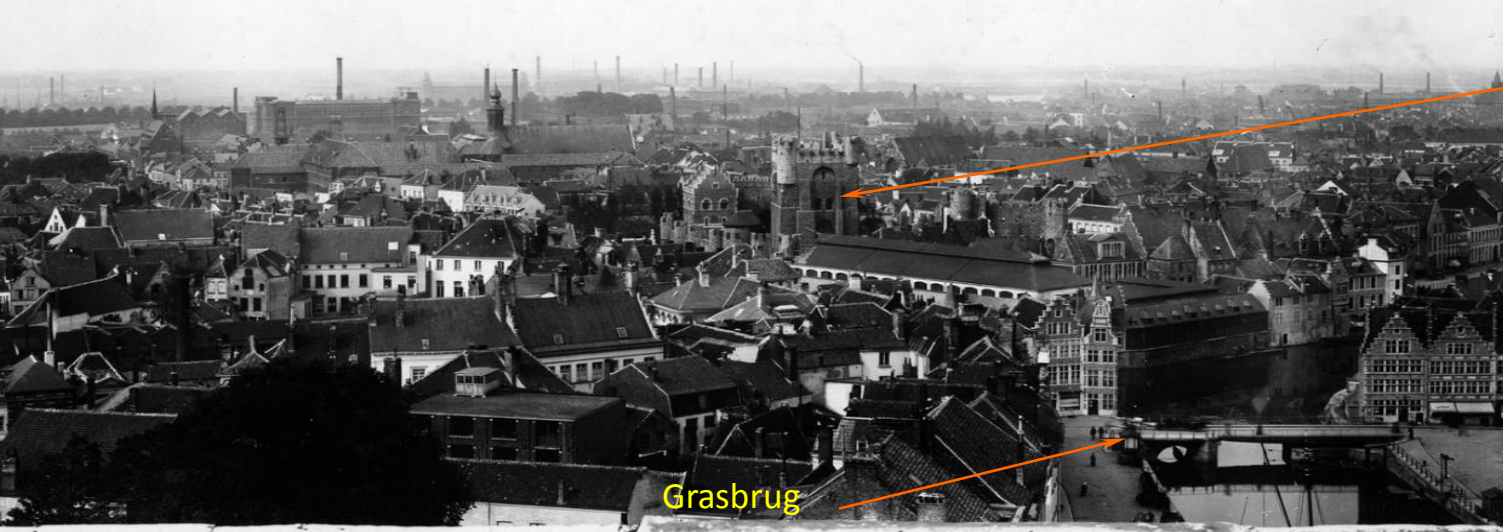
Rechts van J.-B. De Noter gedateerd 1821.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

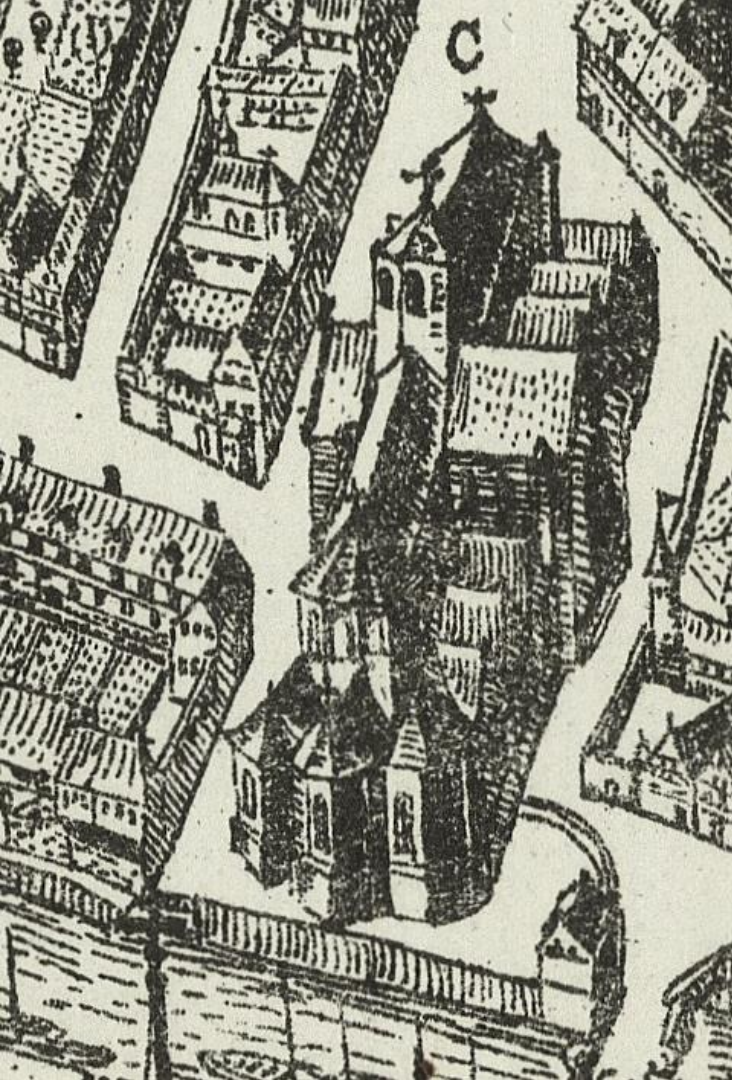
Tot **1824** konden de mensen de hemel nog zien door de kerk-toren. In dat jaar werd er een primitief dak geplaatst en plaatste men de glasramen. Enkele jaren later kwamen de klokken in de toren te hangen. Hoe werden de mensen vroeger dan verwittigd om naar de kerk te komen?

Bekijk even de schoorstenen en bedenk ook dat 60 jaar geleden iedereen met kolen zijn huis verwarmde. Vele bedrijven losten dan ook nog eens veel CO₂ in de lucht.

Gravensteen

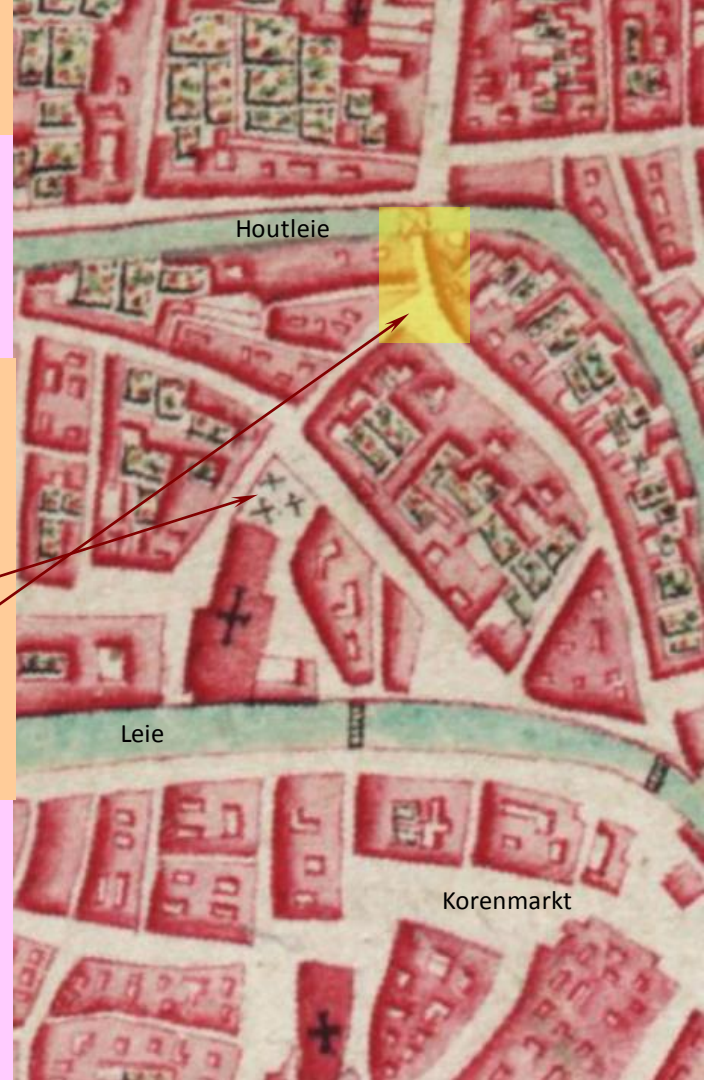
Grasbrug

Kaart links - St.-Michielskerk, detail uit het groot plan van Hondius van 1641.

Kaart rechts - omgeving v/d Sint-Michielskerk, detail uit de kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, Ferraris 1771- '78.

Hierop zie je duidelijk het **kerkhof**, voor het portaal v/d parochiekerk, afgebakend door muurtjes . De Houtleie zal later gedempt worden en het **plein de Poel** komt er dan te liggen.

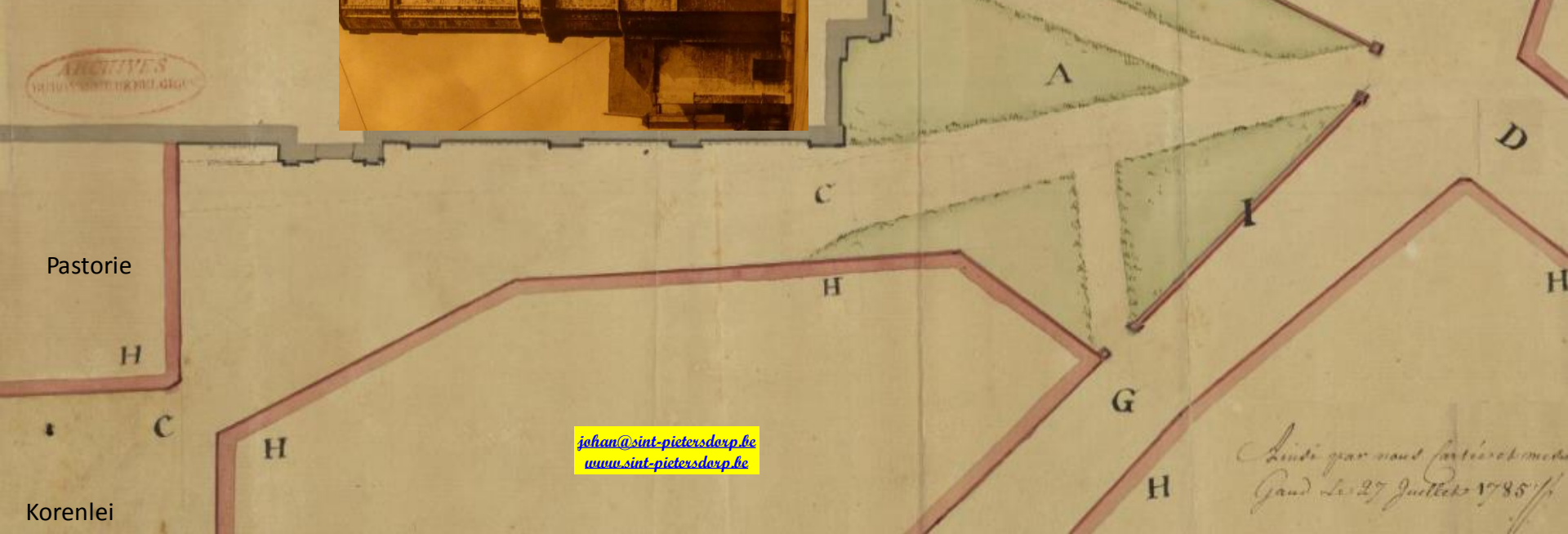

In 1785 werd het onder Keizer Jozef II verboden nog doden te begraven binnen de stadsmuren. Hij liet 3 kerkhoven aanleggen buiten de stadspoorten:

1. Ottergemsesteenweg
2. Wasstraat, reeds verdwenen
3. Brugse Poort, verdwenen bij de aanleg van de Gebr. de Smetstraat en het park

Plan uit 1785 met het **kerkhof** gelegen thv het huidige St.-Michielsplein. De groeningekeurde zones zijn deze waar graven stonden.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Oorspronkelijk had de **Gilde der brouwers** haar lokaal naast de St.-Michielskerk. Daar de kerk werd uitgebreid rond 1500 verhuisde de gilde naar de Onderstraat en bouwde daar haar eigen kapel.

In de 16^e eeuw dronk men in Gent per hoofd 250 l. bier per jaar. Daarom dat de brouwers zich een nieuwe kapel in eigendom konden veroorloven.

Tot 1785 bevond zich op het plein een begraafplaats. Nadien had men in de kerken ook een lijkenhuisje waar de doden opgebaard werden na de dienst. 'S avonds werden ze dan naar de begraafplaats buiten de stad gebracht.

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

In het begin van de Franse tijd waren godsdiensten not done. Wat moest men doen met al die kerken. Sommigen werden omgevormd tot stapelhuizen of paardenstallen? Hier werd het de **Tempel der Wet**. De strengheid die de toren uitstraalde had daartoe zijn steentje bijgedragen. Ook de scholieren waren naar hier getrokken voor een eerste prijsuitreiking, dit in 1798.

Deze peiltekens staan verspreid over onze stad. Meer op [C14](#) hierover.

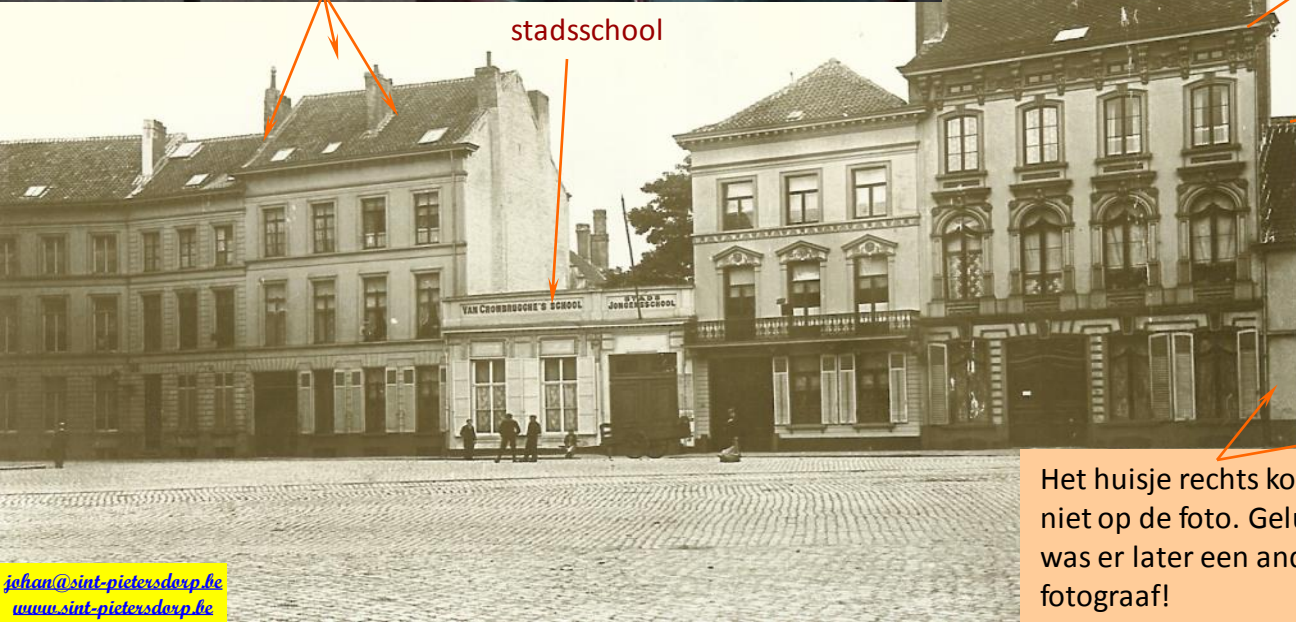
In de Franse tijd noemde deze niet de "Sint Michielsbrug" maar "Pont du Temple".

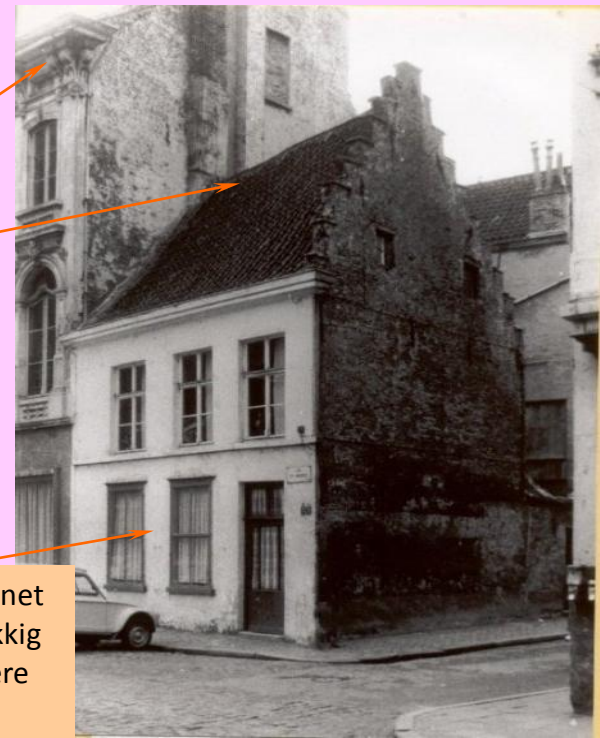
Het laatste raam zie je bijna

St.-Michielsplein. Op de foto rechts het hoekhuis met het Ingelandgat. Links zijn de meeste huizen afgebroken voor de Sint-Michielsparking.

stadsschool

Het huisje rechts kon net niet op de foto. Gelukkig was er later een andere fotograaf!

Sint-Michielsplein.
De parkeergarage
in het hartje van
Gent op de hoek
met het
Ingelandgat.

Foto is genomen na
1940. Dit was het jaar
dat de boekentoren af
was

De St.-Michielsbrug. Reeds in 1322 schreef men *Up sente Mechiels brucge*. 'T was tot 1406 een houten brug, later een stenen brug die amper 3 m breed was. In 1754 verbreedde men de straat tot 9 m en men plaatste een houten draaibrug (dat was de tijd dat de Coupure gegraven werd en de grote schepen zo konden doorvaren tot de haven, de *Graslei*). Deze brug werd vernieuwd in 1817. In 1869 nogmaals een nieuwe draaibrug die dienst deed tot 1906 en de huidige was klaar in november 1907 (ik lees toch goed, alles in een goed jaar tijd en ik die dacht dat het tempo toen rustiger was).

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

13 Wyffels F. rijtuigmaker
 14 Chaubet (juff.) V. onderwijz.
 16 Coppieters (w^e) B. herb.

1903

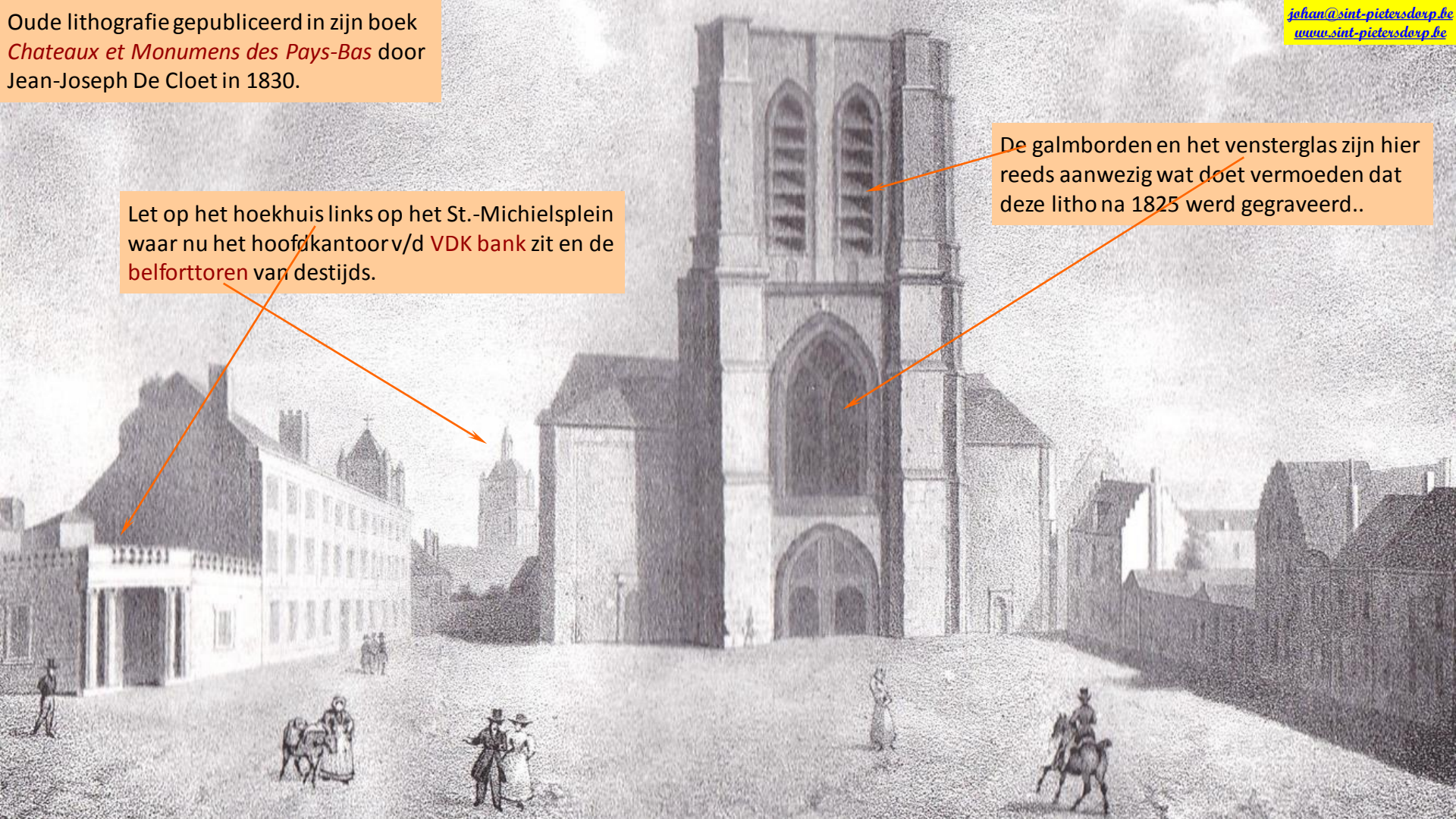

Oude lithografie gepubliceerd in zijn boek
Chateaux et Monumens des Pays-Bas door
Jean-Joseph De Cloet in 1830.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Let op het hoekhuis links op het St.-Michielsplein
waar nu het hoofdkantoor v/d **VDK bank** zit en de
belfortoren van destijds.

De galmborden en het vensterglas zijn hier
reeds aanwezig wat doet vermoeden dat
deze litho na 1825 werd gegraveerd..

< 1905

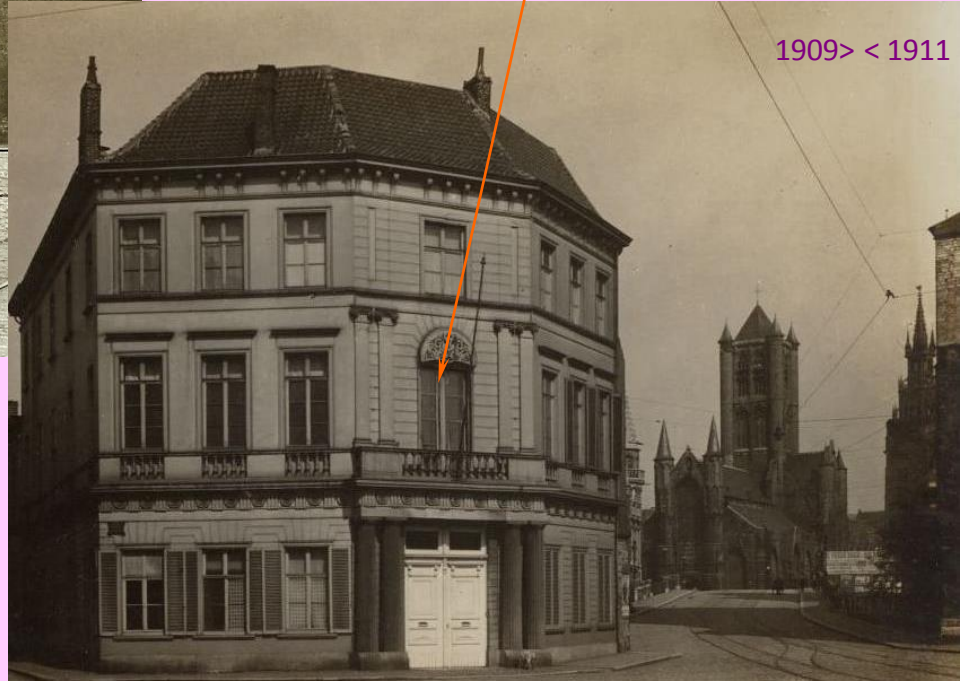
Het herenhuis aan het **St.-Michielsplein 16** stond in de 19^e eeuw gekend onder de naam ***hôtel De Potter*** en bezat toen een schilderijenkabinet. Eigenaar was Joseph Marie Ghislain De Potter Soenens, volksvertegenwoordiger voor het district van Gent.

Sinds 1909 werd het huis bewoond door kolonel de Formainoir de la Cazerie, 4^e regiment lanciers.

In 1914 volgde de sloop.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

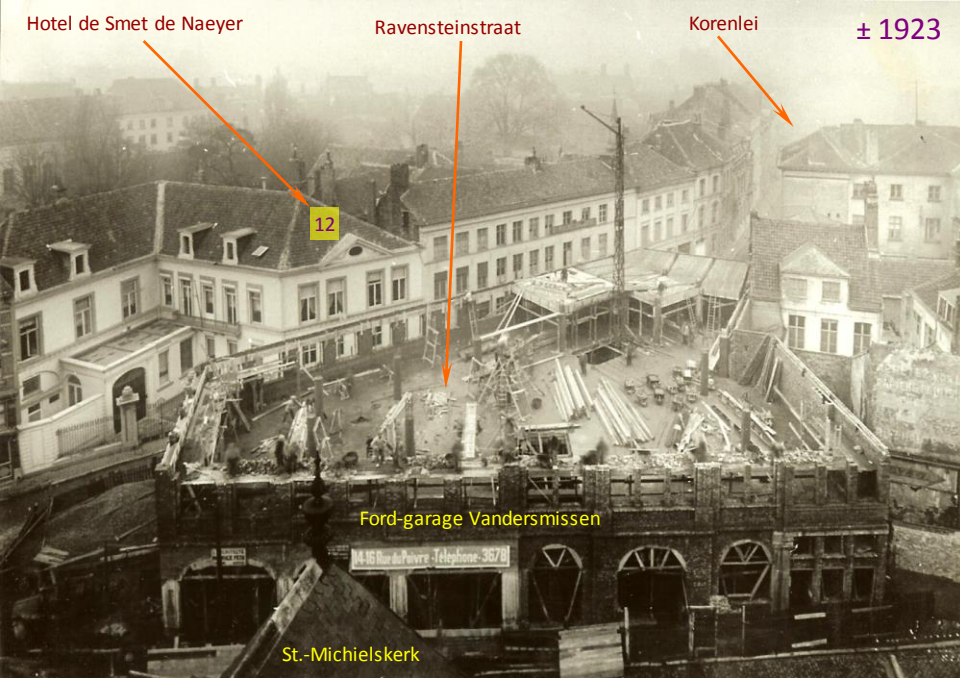
Een foto van voor en na de aanleg v/d St.-Michielsbrug met op de achtergrond de oude gietijzeren belforttoren.

1909 > < 1911

Het St.-Michielsplein met de helling circa 1918. Het braakliggend terrein van het pand op de hoek v/d Ravensteinstraat dat gesloopt werd in 1914 wacht op een nieuwe bestemming.

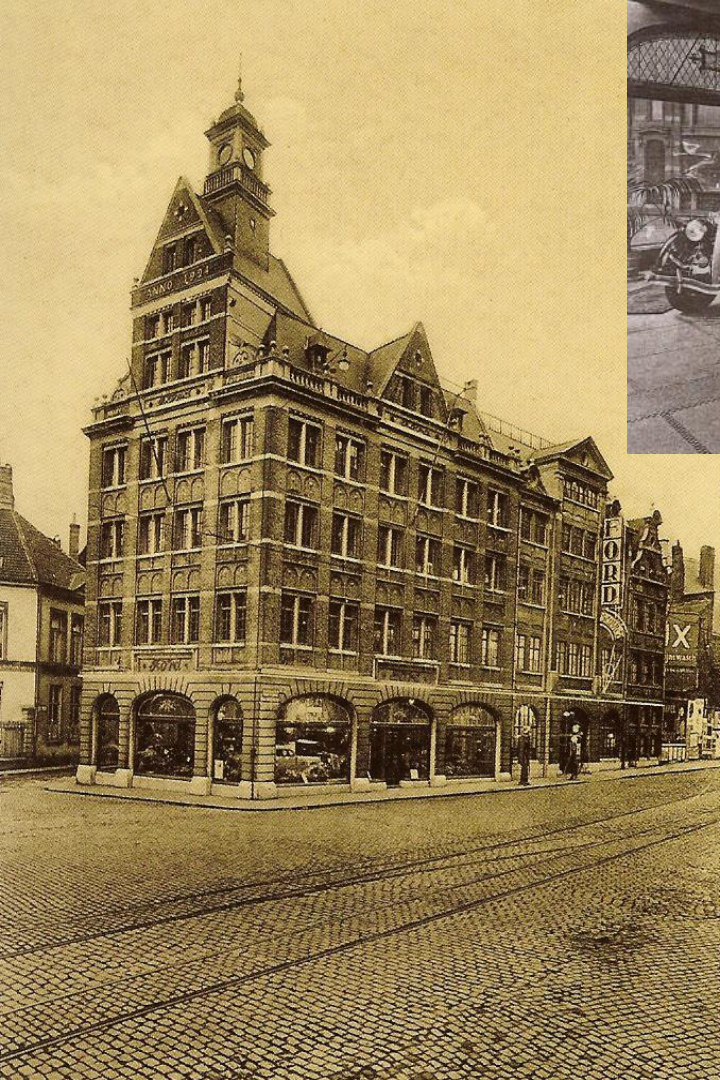
± 1923

Foto onder – een mooie collectie oldtimers... Zijn dit allemaal Fordmodellen?

Foto boven - de opbouw van de **Ford-garage Vandersmissen**. L. Vandersmissen kocht het braakliggend terrein met het gebouw ernaast v/d Banque Gantoise de Crédit in 1922 en laat er een totaal nieuw complex optrekken door de bouwonderneming Serck. In **1924** opent de hypermoderne volledig in beton opgetrokken garage waar auto's zoals in Amerika met de lift naar boven werden gebracht. In 1986 verhuisde deze dan naar de Brusselsestw. op Ledeberg. Daar ging ze later op in **CIAC** (Peugeot, Ford, Toyota en Lexus). Ondertussen viel Peugeot er ook al af.

CIAC stond voor **C**ompagnie **I**nteralliée de l'**A**uto et de **C**ycle en startte in het Pand op Onderbergen onder beheer van G. Piers de Raveschoot.

Prachtige foto met de geëtaleerde Fordmodellen in de showroom, circa 1935.

nummer 16, bak- en natuurstenen hoekpand met eclectische inslag, gedateerd 1924; door zijn buitensporgige verhoudingen schaalverstorend ten opzichte van de omgeving.

Op vele plaatsen in onze stad verdwenen vele torentjes wegens verval en hoge kosten voor herstel, dit is wat rest uit 1924. Wanneer de spits juist is verdwenen heb ik niet kunnen achterhalen. Maar nu is de rest goed benut voor reclame voor VDK.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gand L'Eglise St Michel.
 Gent St Michielskerk.

—ALBERT VANDERSMISSEN

P. V. B. A.
S. P. R. L.

VERKOOPDIENSTEN
SERVICES VENTES
ST. MICHIELSPLEIN 7-16
TEL. 09-25.76.37

CONCESSIONAIRE SINCE 1911
CONCESSIONNAIRE DEPUIS 1911

H. R. GENT 76370

GENT

WERKHUIZEN EN CARROSSERIE
ATELIERS ET CARROSSERIE
FIEVESTRAAT 26
TEL. 09-23.67.24

MAGAZIJNEN
MAGASINS
FIEVESTRAAT 26
TEL. 09-23.67.25

DUPLICATA

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

REF. : 856I / 622 / I2

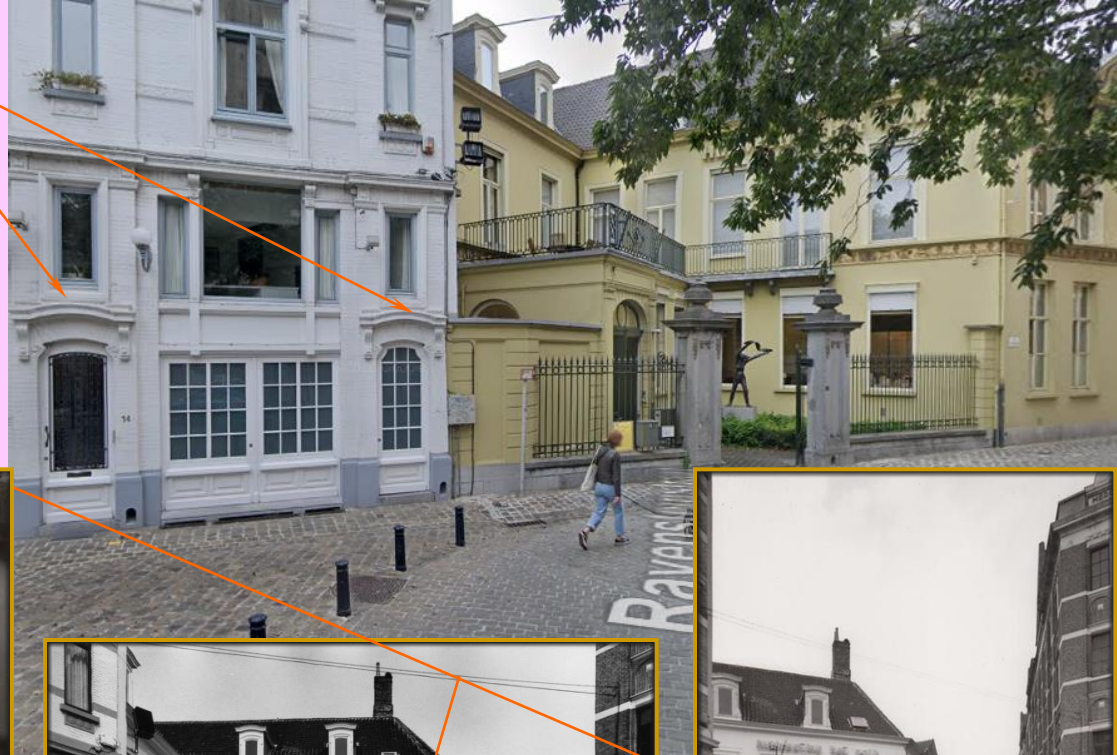
DATUM DATE Gent, 6 september 68 **Faktuur** No 639
Facture

BESCHRIJVING VAN HET VOERTUIG - DESCRIPTION DU VEHICULE		BEDRAG MONTANT
MERK - MARQUE :	Een FORD 20M	99.578.-
MODEL - MODELE :	1968 - Versnellingen aan vloer - 2 deuren	
KLEUR - COULEUR :	SILVER BLUE METALLIC	

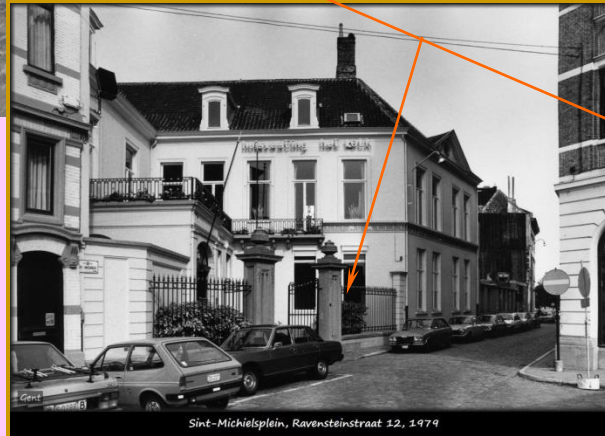
Deur- en raamfries
van vorige dia

Ravensteinstr. 12 ten tijde
dat koning auto nog keizer
was.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Hotel de Smet de Naeyer, Ravensteinstraat 12

Sint-Michielsplein, Ravensteinstraat 12, 1979

Ravensteinstraat 12, 1975

Ravensteinstraat, 1979

Ravensteinstraat 12,

Ravensteinstraat 12, 1956, gesloopt

St.-Michielskerk in '79

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

In 1890 werd de
ganse kerk van haar
bepleistering
ontdaan

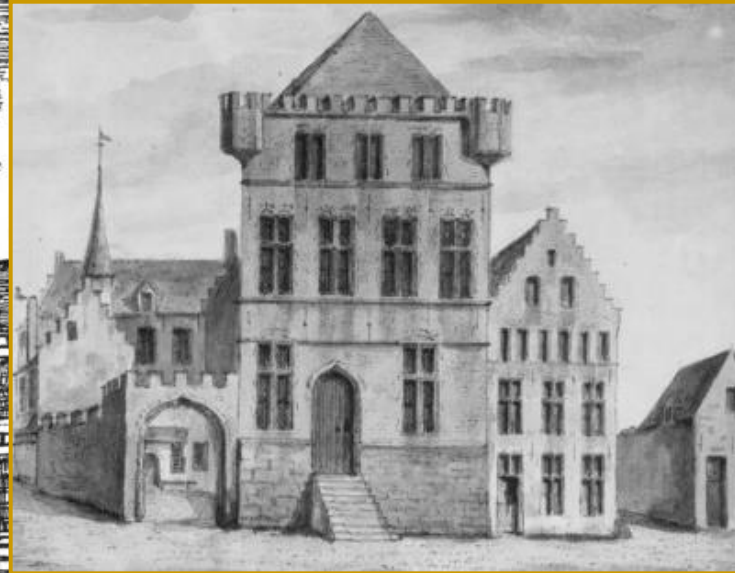
De geschiedenis van deze kerk begint circa 1100. Eerst was het een kapel. Deze hing af van de Martinuskerk in Ekkerghem. Rond de jaren 1160 ongeveer kregen deze hun eigen parochie maar dit ging niet gemakkelijk. Pas in 1561 had de Gentse bisschop de knoop doorgehakt. Wat wil je, na meer dan 400 jaar! Verschillende malen werd de kerk door brand geteisterd en telkens werd ze heropgebouwd en waarschijnlijk dan ook vergroot. Uit stadsrekeningen van 1440-1441 is er sprake van de eerste steenlegging. Dus mogen we aannemen dat de huidige kerk van deze datum is. Zoals je wel weet bouwde men soms wel eeuwen aan een kerk. In 1650 stond gans de kerk in het droge (dak enz. stond erop). Aan de toren werd er verder gewerkt zonder veel plannen. Nochtans waren er reeds een 4-tal plannen gemaakt. Eén ervan had zelfs de **grootste toren van de stad en het land gepland (134 m)**. Door geldtekort werd alles stilgelegd. In 1913 terug een poging, maar door de oorlog van '14-'18 kon men de plannen opbergen want men had andere katten te geselen en ondertussen waren de tijden goed veranderd.

St.-Michiels

Souhait de nouvel a des Biervoorders.

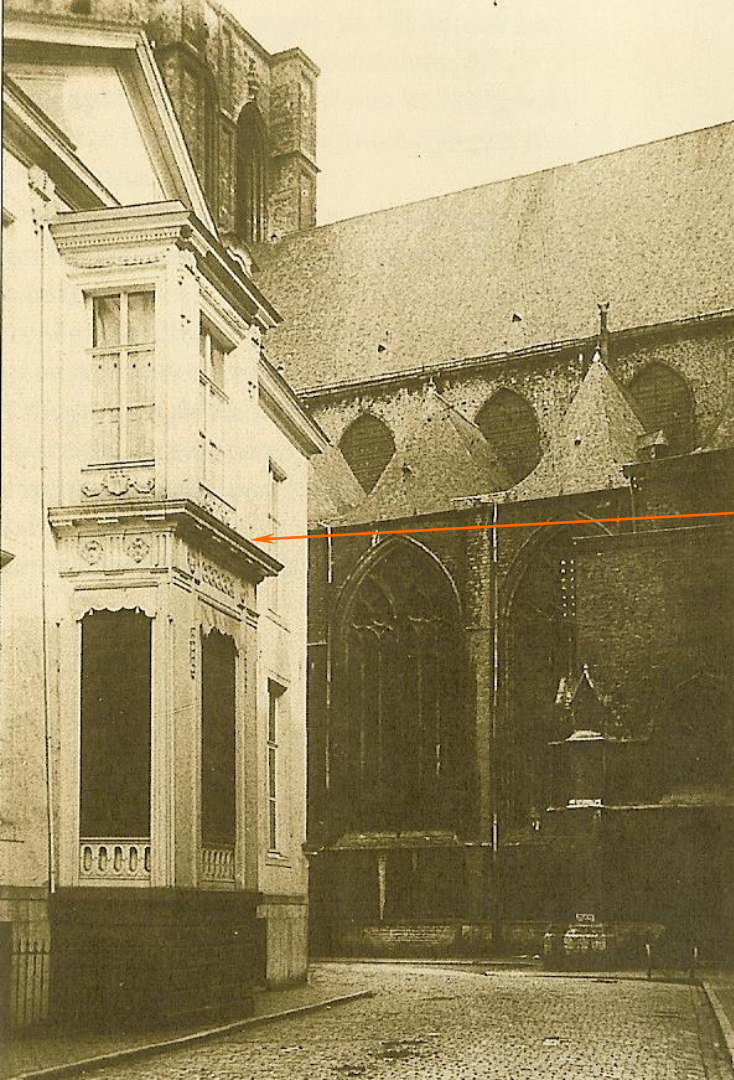
18^e-eeuws

jehan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Huis *De Lintworm*

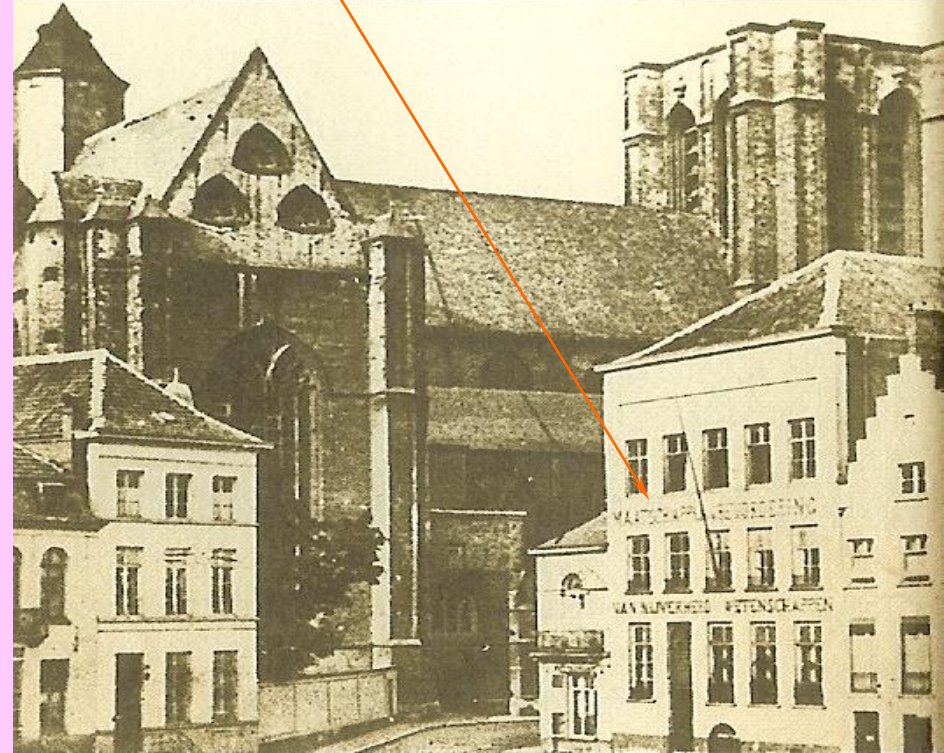
Onder de trap van het huis "De Lintworm" (in het midden) bevonden zich de kantoren van de biervoorders en van de bieraccijnzen. De met Doornikse steen overwelfde begane grond, ook "Krocht" genoemd, vervulde zeer waarschijnlijk de rol van tijdelijk pakhuis voor ingevoerd bier. Het tafereel toont dezelfde transportmiddelen die in de wijnhandel werden aangewend. Van l.n.r. een korte wagen, een lange rollewagen en een draagbaar.

Maatschappij ter bevordering van Nijverheid en Wetenschappen werd opgericht in 1864 en was gevestigd op de Korenlei in het voormalig huis *De Lintworm* dat een totale verbouwing onderging en op deze foto van vóór de aanleg van de St.-Michielsbrug niet meer herkenbaar is.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De erker bij de 18^e-eeuwse gevel van het Hof van Ravenstein op Onderbergen.

Het Gentse Stadsbestuur kreeg van 1619 tot 1672 van hogerhand de toelating om een belasting van 1 stuiver te heffen op elke zak verkocht graan om deze werken te steunen.

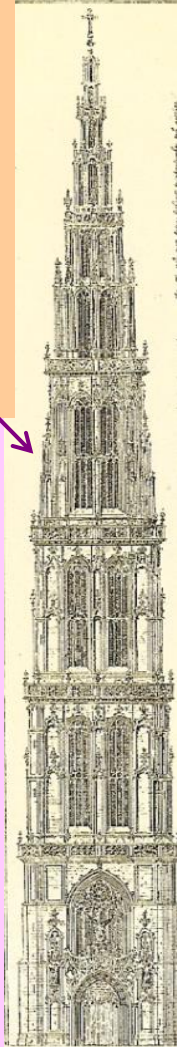
De Gentse bouwmeester en onderpastoor te Wetteren, Lieven Cruyl (1640-1720), leverde in het jaar 1662 het onderstaande voorstel tot bekroning van de toren, vergelijkbaar met de Antwerpse O.L.V.-toren. Deze Sint Michielstoren zou 134 m hoog worden. Er kwam echter van dit alles niets terecht, **hoofdzakelijk omdat er geen finances waren om aan de grote en hoge dromen te voldoen**. Naar verluidt zou het stadsbestuur zelfs de gelden bestemd voor de toren naar een andere bestemming hebben omgebogen.

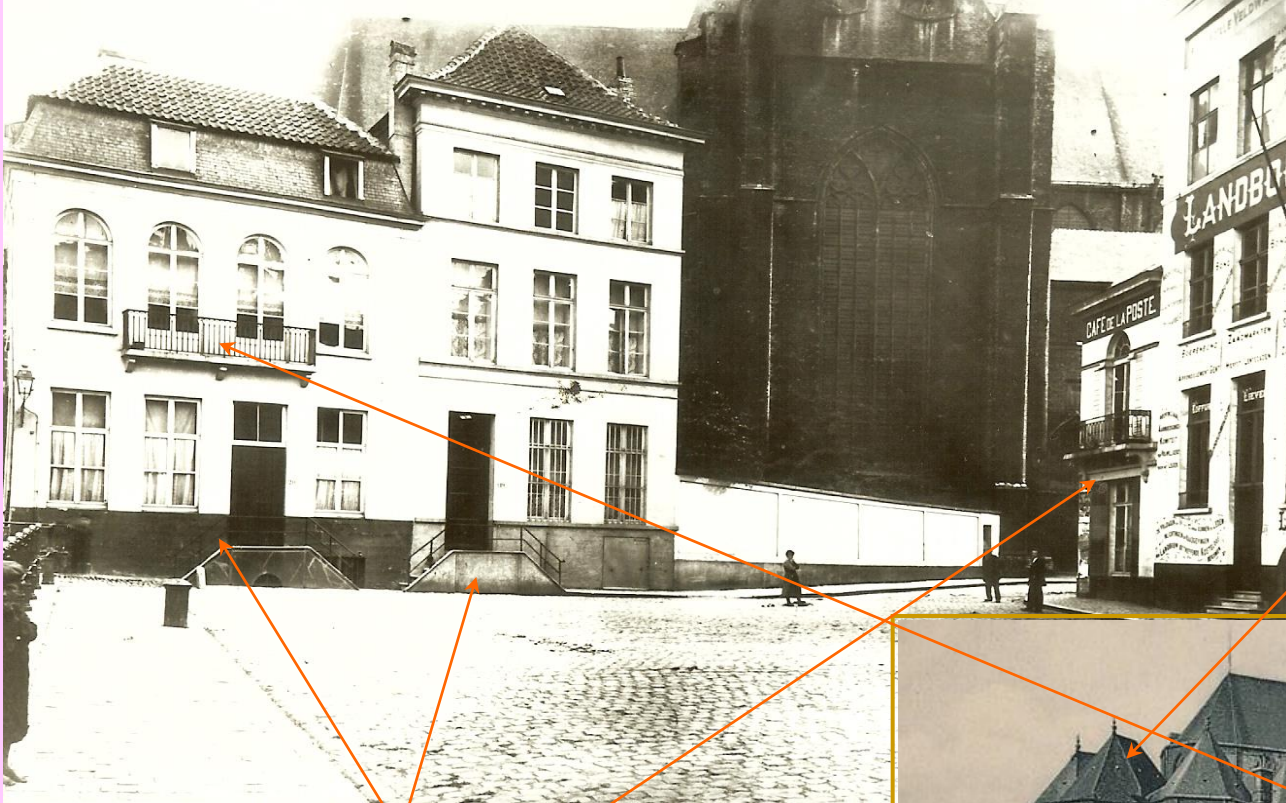
De torenstomp bleef **zonder bedaking tot 1825**. Gent miste zijn kans op een unieke “viertorenrij”.

De halve toren van de Sint Michielskerk, 23,67 m, bleef voor veel Gentenaars een doorn in het oog. Zo zette Valentin Vaerwyck zich tijdens La Belle Epoque aan het werk. Hij kon in 1913, het jaar van de Gentse wereldtentoonstelling dus, een torenontwerp voorleggen waarbij hij zich liet inspireren door de bovenstaande toren van Cruyl, maar in een vereenvoudigde versie.

De eerste wereldoorlog legde de besprekingen stil doch in 1918 kwam het plan weer ten berde. Om het geloofwaardig te maken in deze periode van zegeroes en eindeloze monumentenbouw, zou men de toren van Vaerwyck de titel geven van “Monument van de zegepraal”. Bovenop zou men een verguld Sint-Michielsbeeld plaatsen. Maar ook dit project kwam niet van de grond.

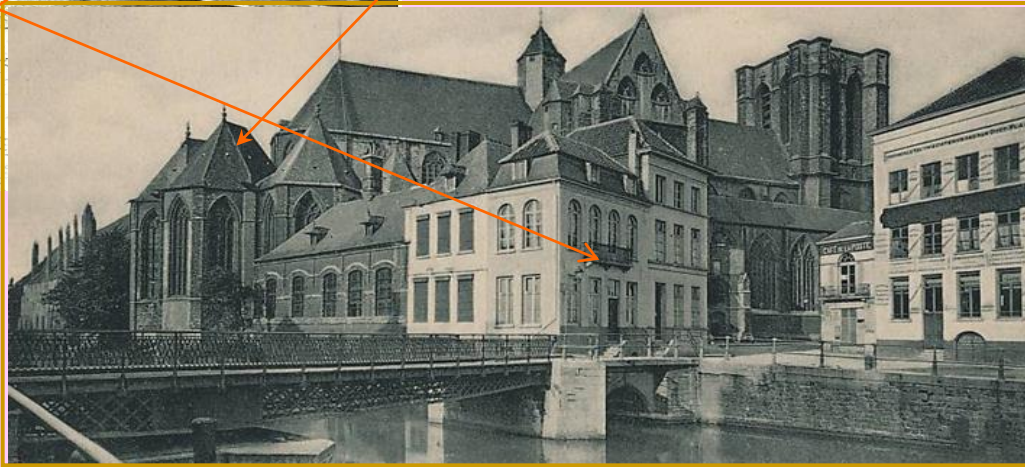

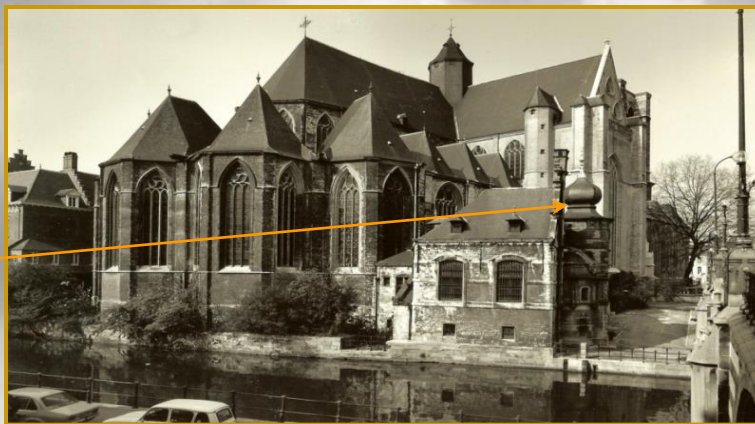
Het koor van de Sint-Michielskerk gezien van op de Predikherenlei. Na de tweede golf van de Beeldenstorm werd het oude koor gesloopt en vanaf 1623 werd begonnen aan het veel ruimere laatgotisch koor met omgang en vijf gelijke kranskapellen.

Tijdens de Franse overheersing fungeerde de kerk gedurende een korte periode als "Tempel van de Rede". Om de kerk voor dit doel aan te passen werden de portalen, 11 kapellen van de bovenkerk en 10 van de benedenkerk, het hoogaltaar en de preek- en biechtstoelen gesloopt. Met het concordaat van 1802 werd de Sint-Michielskerk weer voor de katholieke eredienst opengesteld en kon men opnieuw aan restauratie gaan denken.

De af te breken pastorie en het huis aan de St.-Michielskerk om de St.-Michielshelling te kunnen aanleggen.

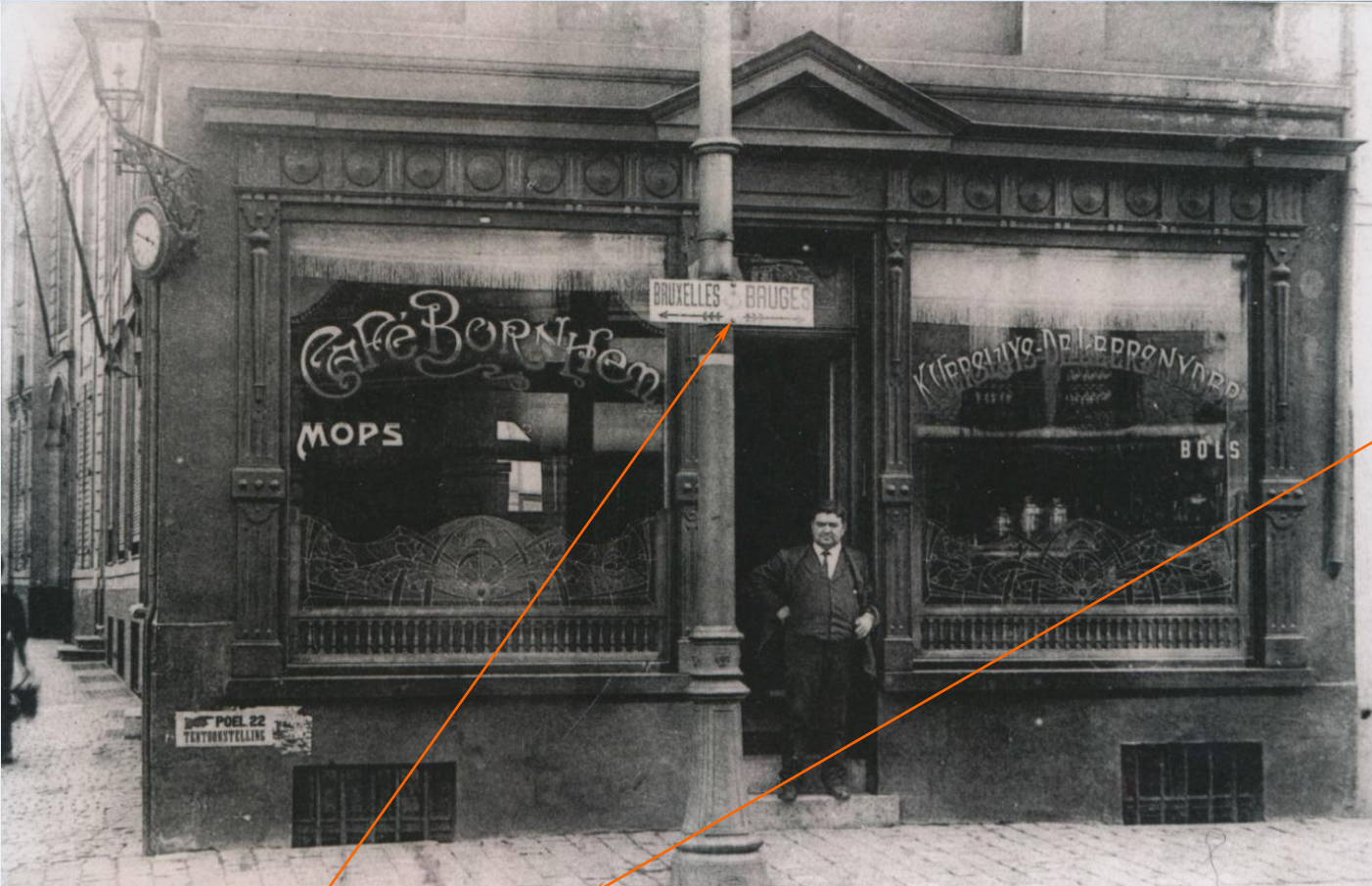
Vanaf 1909 werden er uitgebreide restauratiewerken uitgevoerd naar een ontwerp van Modeste de Noyette (1847-1923). Diezelfde bouwmeester ontwierp toen de barokke sacristie uit 1651. De oude pastorie moest gesloopt worden voor de aanleg van de monumentale St-Michielsbrug. Een nieuw gebouw in neobarokstijl met o.a. een **pittoresk torentje met ajuinspits** kwam in de plaats.

Hotel du Téléphonie

Gravure anno 1618 van spelen op de Leie

1907

Versluys K., koffijhuishouder, s. michielstraat 1

Hoe een café uit 1907 zo lang zijn naam en uiterlijk kan bewaren is voor mij een raadsel.

Het houten pui staat er vandaag nog steeds zoals het meer dan honderd jaar geleden werd vervaardigd. Het heeft enkel een laagje verf gekregen.

Koffiehuys was toen klaarblijkelijk de naam voor een deftig café.

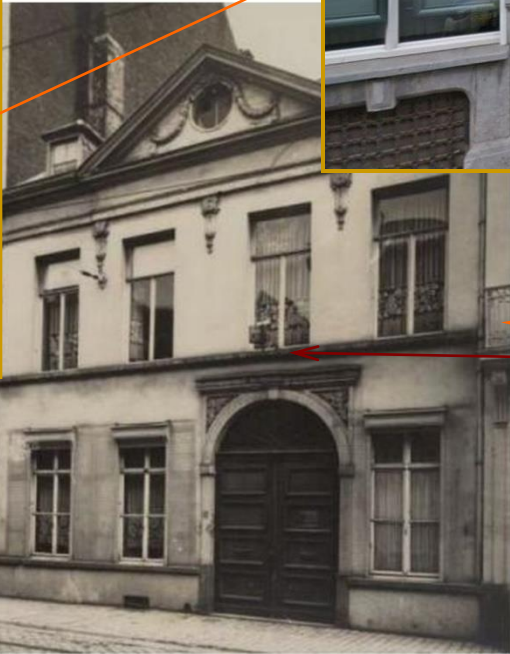
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Bemerk de verkeerswijzer op de paal. De St.-Michielsstraat lag op de as Brugge – Brussel dwars door de stad. Van autostrades was er toen nog geen sprake.

Gent.- Sint- Michielsstraat
De ACV is er nu gelegen.

3 maal had ik
deze straat
afgelopen

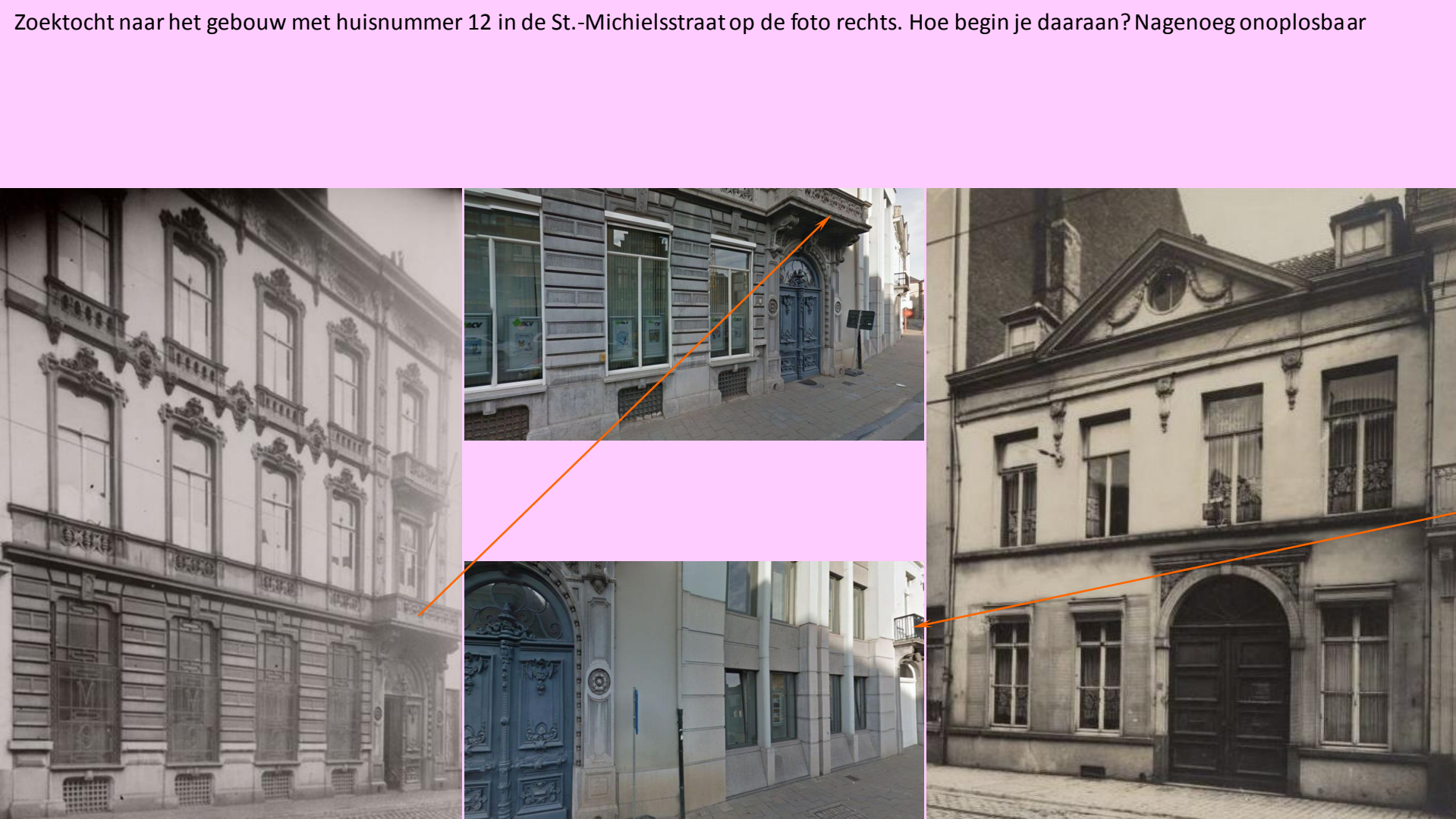

Gent.- Sint-Michielsstraat.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

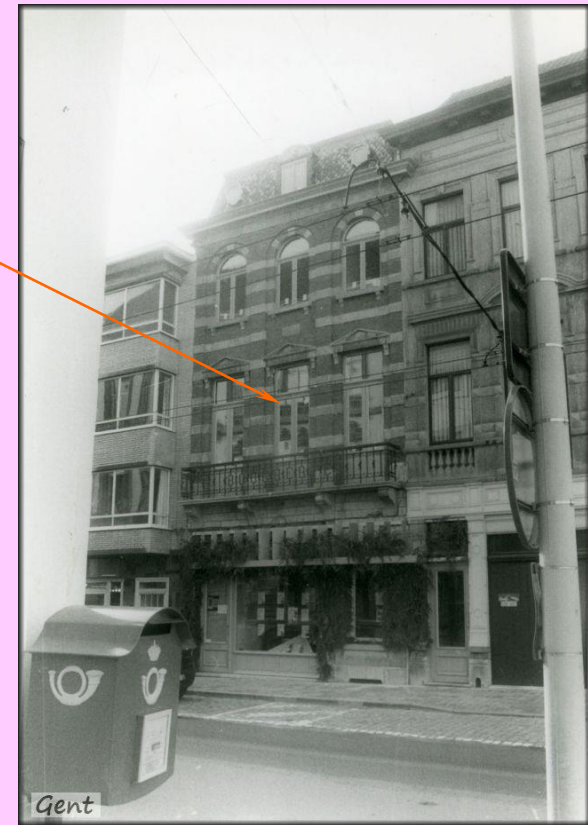

Sint-Michielsstraat N°27, Boucherie, 1975

Gent, Sint-Michielsstraat N°27, Grande moutonnerie centrale, 1907

Sint- Michielsstraat N°27, Boucherie

Het barokke poortje met nis, eertijds toegang tot het St-Amanduscollege in de St.-Michielsstraat werd verplaatst om de hoek in de Oude Houtlei en is inmiddels terug verplaatst.

P. Naets, had in 1900 zijn kruidenierszaak op het n° 13 in de St.-Michielsstraat naast het poortje n° 15.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Langsheen de St.-Michielsstr, het vanouds barokke toegangs-poortje v/h St.-Amandusinstituut, thans echter in onbruik geraakt. Voorheen opgenomen in een gevelwand samenge-steld uit diverse 17^e en 18^e-eeuwse topgevels. Poortje daterend van uit het vierde kwart van de 17e eeuw. Hoogst-waarschijnlijk voormalig toegangspoortje afkomstig van de vleugel langsheen het Schokkebroedersvestje.

De muur der schande die men in het centrum mocht bouwen. De kleine man vraagt een simpele verandering **en monumentenzorg zoekt maar redenen om geen toelating te moeten geven!** Na 30 jaar kom er nu toch een vergunning om dit te slopen en we waren er nu gewend aan geraakt.

De St.-Michielsstraat

Het **oude ingangspoortje** paste niet in de muur der schande en men mocht dit verplaatsen om de hoek in de Oude Houtlei (volgende dia). Onder-tussen ook al verdwenen en nu geïntegreerd in het nieuwe gebouw.

Ook deze korte geschiedenis van de Muur der Schande mag toch even getoond worden? Ja! Maar wat is er met de extra kunst gebeurd? (zie gele pijl).

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

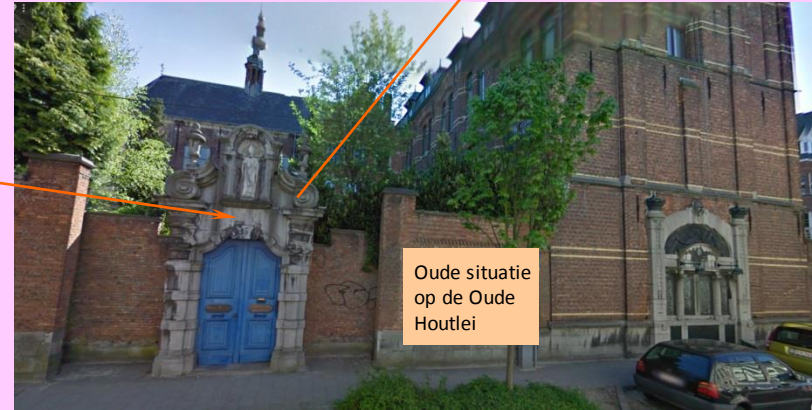
Verdwenen gebouw en in 1988 kwam de muur der schande. Ondertussen ook reeds afgebroken

Watergraafstraat

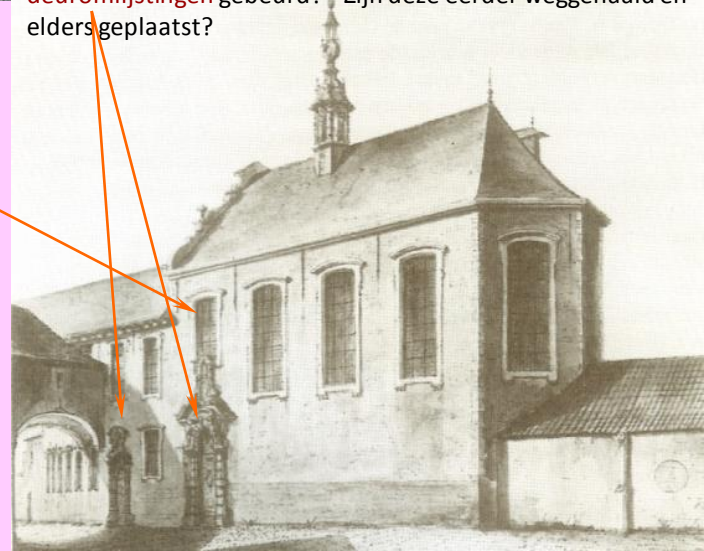
Binnen een jaar of 2 zal hier de huidige situatie komen te staan. Blijkbaar heeft men de barokke poort van de Houtleie naar de kapel verhuisd. Ik dacht dat ze men terug zou geplaatst hebben waar men ze 25 jaar geleden had uitgebroken. Niet dus.

Oude situatie op de Oude Houtleie

En nu nog een vraagje aan jullie. Wat is er met deze beide **deuromlijstingen** gebeurd? Zijn deze eerder weggehaald en elders geplaatst?

In 1980 werd dit geheel naar de Houtlei overgebracht. Daar werd later vastgesteld dat **vandalen** het prettig vonden zijn **staf en handen af te kappen**. De ene vandaal wil natuurlijk niet onderdoen voor de andere en zo zetten ze hun activiteiten verder.

Coiffeur François in
de St.-Michielsstr.
27.
Pruiken en toupet-
ten van verschillen-
de nieuwe syste-
men.

Gravure en litho-
grafie door Ad. Van
Monckhoven,
Botermarkt

Einde B12. Zie verder [B13](#).
Gaat over Drabstraat,
Gruuthuizen, Poel, enz...

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Beste we zijn geen bedrijf dat men dagelijks contacteert. Voor ons is het van belang het webadres door te geven aan vrienden en ook [E23](#) erbij te vermelden zodat zij onmiddellijk hun straat kunnen aanklikken. Zalig toch!